

Lusofone taal, geschiedenis en cultuur (A005429)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Nederlands, Portugees	Gent	werkcollege practicum zelfstandig werk
----------------	-----------------------	------	--

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Enghels, Renata	LW06	Verantwoordelijk lesgever
Freire Santos de Sena Lino, Pedro António	LW06	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Iberoromaanse talen)	5	A
Master of Arts in de historische taal- en letterkunde	5	A
Uitwisselingsprogramma taal-en letterkunde	5	A

Onderwijstalen

Portugees, Nederlands

Trefwoorden

Lusofone wereld, Portugese taalgeschiedenis, Lusofone geschiedenis, tropicalisme, kolonialisme

Situering

Dit opleidingsonderdeel concentreert zich op kernmomenten in de Lusofone cultuur en die analyseren door de lens van letterkunde, taalkunde en geschiedenis. Uitwisselingstudenten mogen dit opleidingsonderdeel opnemen. Voor dit opleidingsonderdeel is geen kennis van het Nederlands vereist.

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel zal de student toelaten zijn/haar kennis van de Iberische cultuur en geschiedenis uit te breiden, alsook van de Braziliaanse, Angolese en Kaapverdise cultuur.

1. Van Latijn naar Portugees

Geschiedenis: de Lusitaniërs, de Romeinen, de Moren, de vorming van een nationale identiteit, nationale Portugese symbolen en mythes.

Taalkunde: karakteristieken van Galicisch-Portugees en verschillen met andere Romaanse talen. De invloed van het Arabisch

Literatuur: Middeleeuwse liederen

Historiografie: de nationale Portugese identiteit

2. Substraten en submersies

Geschiedenis: de Arabische aanwezigheid in Portugal, de Mozaraben, de Reconquista

Taalkunde: Mozarabische invloed, substraat, superstraat, adstraat

Literatuur: de kharjas, poëzie van Al-Mutamid', de mythe van de betoverde Moorse vrouwen

Historiografie: de Reconquista

3. Ontdekkingen: Kolonialisme en slavernij

Geschiedenis: de maritieme ontdekkingen, het Portugese rijk tussen 1415 en 1975

Taalkunde: pidgins en creooltalen. De verschillen tussen de variëteiten van het Europese Portugees. De geschiedenis van het Portugees in Portugal and Brazilië tot 1990.

Literatuur: reisverhalen, C), poëzie uit Afrika

Historiografie: superioriteits- en inferioriteitscomplex (Eduardo Lourenço)

4. Tropicalisme en hybridisering

Geschiedenis: de concepten van hybridisering en tropicalisme (Afonso de Albuquerque en Gilberto Freyre), kolonisatie, onderdrukking en bewaring van inheemse culturen

Taalkunde: de língua geral van Brazilië en de Markies van Pombal. Europees

Portugees vs. Braziliaanse Portugees

Literatuur: Os Lusíades, Freyre, José Gil

Historiografie: miscegenatie. Het Oosten: Macau en Goa, en de visie van het Westen op het Oosten en omgekeerd. Een reis door de Indo-Portugese kunst, het geloof en de inquisitie, en de culinaire kunst.

5. Verdere onderwerpen

Mythes van de Portugese cultuur (Sebastianisme, tropicalisme, nationale identiteit, Pedre en Inês); algemene problemen van de Lusofone economie (a política de transporte); muziek; schilderkunst. Focus op de 18e eeuw: handel, koloniale economie, religie tegenover de Verlichting, de aardbeving van 1755 en de gevolgen ervan, koning João V en de markies van Pombal en hun hervormingen.

Begincompetenties

Studenten beschikken over een A2 niveau Portugese taalvaardigheid (i.e. het eindniveau van Portugees I).

Eindcompetenties

- 1 Een correcte uitspraak, evenals geavanceerde grammaticale en lexicale kennis van het Portugees hebben.
- 2 Geavanceerde kennis hebben van de specifieke culturele aspecten van de Portugeestalige landen
- 3 Analytische culturele vaardigheden hebben om historisch literaire en taalkundige gebeurtenissen in de Lusofone wereld te begrijpen
- 4 Een beter begrip hebben van de internationale, Europese en Iberische geschiedenis, en specifiek van Brazilië, Angola, en Kaapverdië.
- 5 Gebruik maken van digitale zoekomgevingen en zoekstrategieën om onderzoeksobjecten te identificeren.
- 6 Onderzoeksdata of -resultaten publiceren in functie van een specifieke doelgroep, eventueel met verantwoord gebruik van GenAI waar nodig of relevant.
- 7 Vertrouwd zijn met de basisconcepten en de inter- en transdisciplinaire mogelijkheden van Digital Humanities, eventueel met verantwoord gebruik van GenAI waar nodig of relevant.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Practicum, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Dit is een interactieve cursus tijdens dewelke theorie wordt gecombineerd met (voorbereide) oefeningen (oa. lezen van teksten).

Opnames van hoorcolleges kunnen ter beschikking gesteld worden voor specifieke doelgroepen (op aanvraag).

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Lusofone taal, geschiedenis en cultuur - slides

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Andere

Aantal slides : 600

Oudst bruikbare editie : 2026

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

Portugese taal en cultuur

• <http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>

<http://www.instituto-camoes.pt/>

Woordenboeken:

• <http://www.priberam.pt/dlpo/> • Van Dale Pt-NL en NL-Pt (elektronisch beschikbaar via Athena) • Vertalend woordenboek Portugees-Nederlands Nederlands-Portugees, Prisma, Het • Spectrum

Handboeken

Real, Miguel, *Introdução à Cultura Portuguesa*, Planeta, 2011

Mattoso, José, *A Identidade Nacional*, Gradiva, 2006

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Door lesgevers tijdens en na de lessen.

Studenten worden aangemoedigd tot interactie, het stellen van vragen tijdens de lessen, en om bijkomende notities te nemen.

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondelinge evaluatie, Participatie, Schriftelijke evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

De student bereidt twee mondelinge presentaties voor en ook een paper over een onderwerp dat verband houdt met de cursus.

Presentatie 1: voorstelling onderwerp. GenAI kan worden gebruikt voor vinden van bronnen, screenen, opbouw van de argumentatie. De student gaat in interactie met medestudenten en docent.

Paper: integratie van info uit presentatie 1, feedback van medestudenten en docent, en twee bijkomende theoretische teksten. GenAI kan op een verantwoorde manier worden gebruikt.

Presentatie 2: samenvatting en conclusie van Presentatie 1 en paper met gebruik van nieuw materiaal en eigen kritische reflectie.

De studenten leggen een mondelinge evaluatie af over de inhoud van het vak tijdens de inhaalweek.

Eindscoreberekening

Mondelinge evaluatie (50%); Presentatie 1 (20%), Presentatie 2 (20%), paper (10%).

Faciliteiten voor werkstudenten

- 1 Mogelijke vrijstelling van aanwezigheid tijdens bepaalde lessen, met alternatieve taken.
- 2 Aanwezigheid tijdens de momenten van permanente evaluatie verplicht.
- 3 Mogelijkheid van alternatieve deadlines voor taken.
- 4 Feedback kan online worden gegeven.

